

Heerlen

Programma duurzaamheid 2024 - 2027

Raadscommissie EBF 9-4-2024

Nieuw Programmaplan Duurzaamheid

Waarom?

- Looptijd voorgaand programmaplan afgelopen
- Nieuwe focus aanbrengen
- Aansluiten bij recente ontwikkelingen

Doel vandaag?

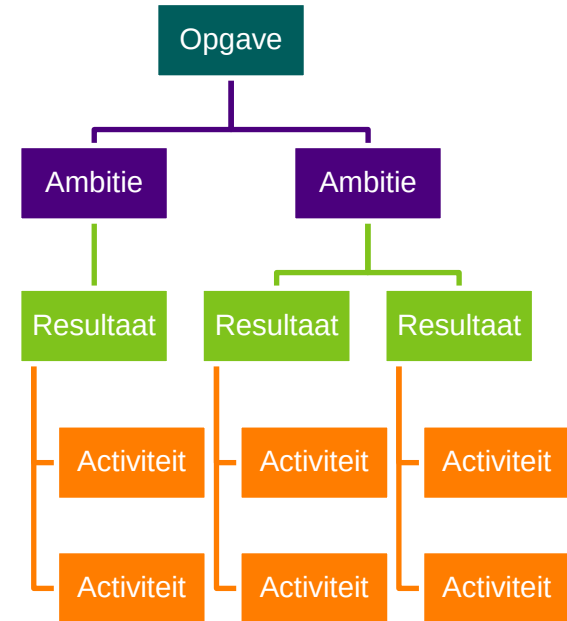
- Informeren over voornemende plan
- Uw bevindingen ophalen

Opbouw van het programmaplan 2024-2027

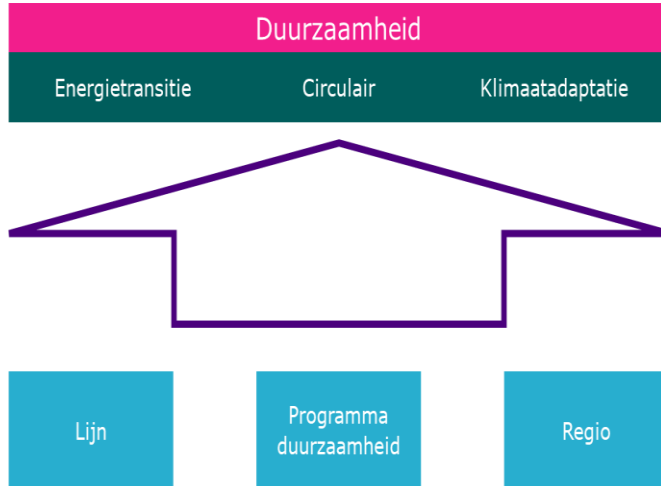
Gericht te werken aan maatschappelijke opgaven binnen een dynamische context

Bij **opgavegericht werken** wordt vanuit opgaven terug geredeneerd naar ambities, resultaten en activiteiten:

- Drie opgaven: Energietransitie, Circulaire economie en Klimaatadaptatie
- **Ambitie = uitkomst**. Dit is een gewenst maatschappelijk effect, wat de gemeente niet alleen kan bewerkstelligen.
- **Resultaten = output**. Die de gemeente (zelf of samen) oplevert die bijdragen aan de ambitie. Er wordt **gemonitord** op het behalen van de resultaten.
- **Activiteiten zijn de projecten / werkzaamheden** om te komen tot de resultaten.

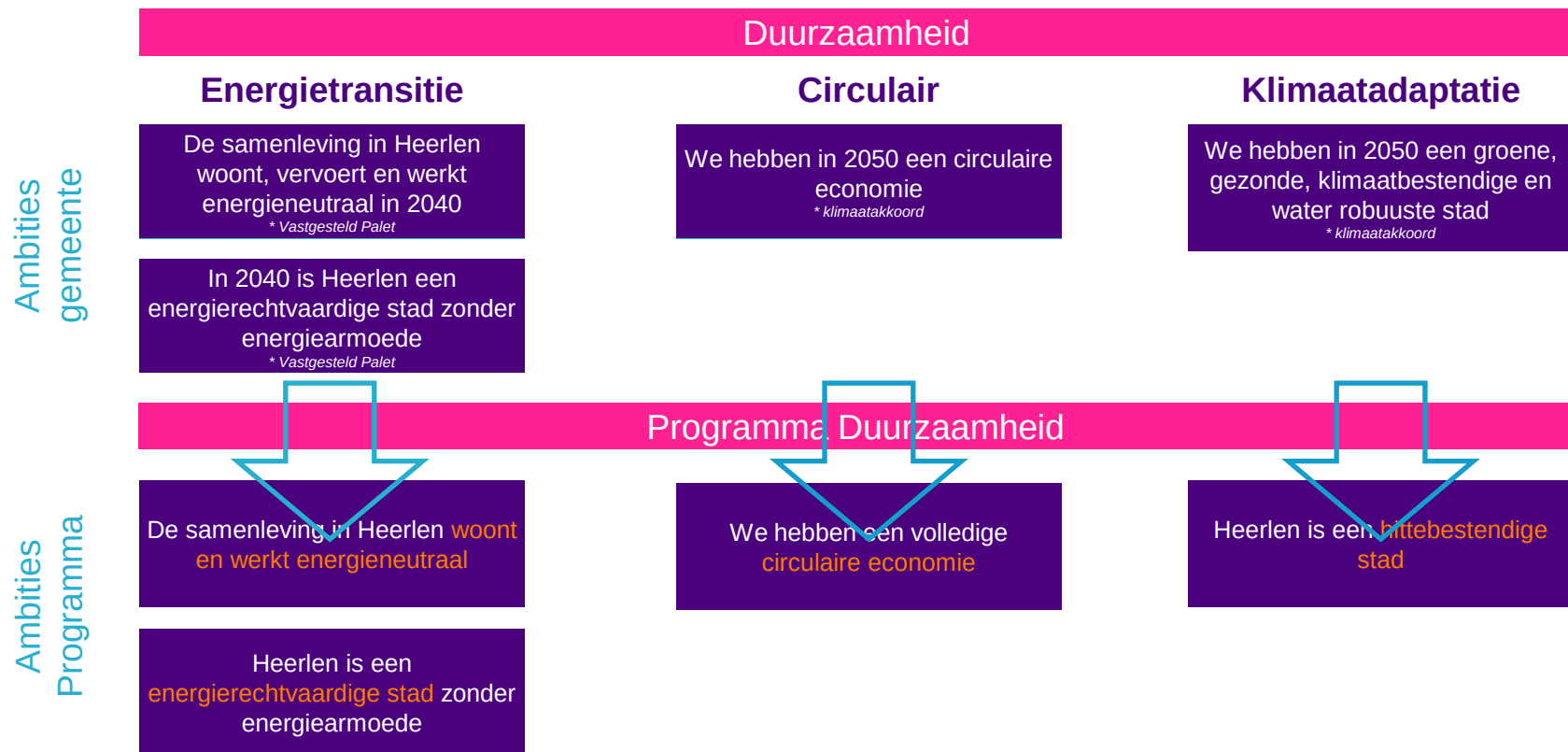

De bijdrage aan duurzaamheid gaat breder dan het programma

- Ook vanuit de lijn en de regio wordt bijgedragen aan duurzaamheid
- Niet alle activiteiten zijn dus onderdeel van het programma.
- Wel borgt het programma de integraliteit en heeft aanjagende functie

Drie opgaven met ambities als stip op de horizon

Scope van het programma *Energietransitie*

- Heerlen is een energierechtvaardige stad zonder energiearmoede –

- De samenleving in Heerlen woont en werkt energieneutraal -

Resultaten warmtetransitie

- In 2024 ligt er een strategie 1.0 voor de toepassing van warmtenetten en principepekeuze inzake kavel toedeling.
- Uiterlijk 2025 is een verkenning uitgevoerd naar de haalbaarheid van een regionaal en lokaal warmtenet met restwarmte van bijvoorbeeld Chemelot, Mijnwater of een andere aanbieder.
- In 2027 is voor minimaal 2 buurten het proces van een wijkuitvoeringsplan opgestart en daarnaast de verkenning gestart voor 4 aanvullende buurten.
- Eind 2026 heeft de gemeente bijgedragen aan het isoleren van circa 1.400 slecht geïsoleerde particuliere koopwoningen en / of voorzien van duurzame installaties (op weg naar de Standaard).
- Uiterlijk 2027 heeft Heerlen een dekkend Soortenmanagementplan (SMP) voor de hele gemeente.

Resultaten Energiemaatregelen & energierechtvaardigheid

- In 2026 zijn 50% van de woningen die gebruik maken van het IVP voorzien van kleine verduurzamingsmaatregelen.
- In 2024, 2025, 2026 en 2027 vindt er communicatie en participatie plaats over het Heerlens narratief gericht op bewustwording en handelingsperspectief.

Resultaten energiesystemen

- In 2024 is een onderzoek afgerond naar **eco-energetische daken**.
- Uiterlijk 2025 is een **uitvoeringsstrategie zon opgesteld**, met als doel het versneld volleggen van (grote) daken met zonnepanelen en bevorderen van multifunctioneel ruimtegebruik.
- In 2025 hebben we **2 pilotprojecten gefaciliteerd** met betrekking tot het oplossen en in de toekomst voorkomen van netcongestie.
- In 2027 zijn **vergunningen afgegeven** voor de realisatie van 25 MW (0,21 TWh) aan **grootschalige hernieuwbare elektriciteitsopwekking** (zon op land, parkeerterreinen en 8 windturbines in Parkstad Zuid).
- In 2027 zijn **vijf gemeentelijke projecten** (mogelijk in samenwerking met energiecoöperaties) **opgestart** met als doel grootschalige zon-opwek op daken of gronden te realiseren.

Scope van het programma *Circulariteit*

- Heerlen heeft een volledig circulaire economie -

Resultaten vermindering huishoudelijk afval en hergebruik grondstoffen

- In 2024 onderzoek naar de mogelijkheden van een *circulair ambacht centrum*.

Resultaten Circulair bouwen & slopen

- In 2024 heeft Heerlen een Circulaire agenda:

- Referentie materialenflowchart
- Circulaire KPI's, met toetswaarden
- interviews & stakeholdersessie voor share- en stakeholders
- Concept-routekaarten voor GWW-projecten en gebiedsontwikkeling
- Actieve monitoring van KPI's
- Bij een aantal aanbestedingen en projecten meegenomen
- Bewustwording medewerkers doormiddel van toolbox
- Samenwerkplatform Circulovallum 1.0 operationeel voor ondernemers
- Informatiewebsite gemeente Heerlen voor circulariteit.

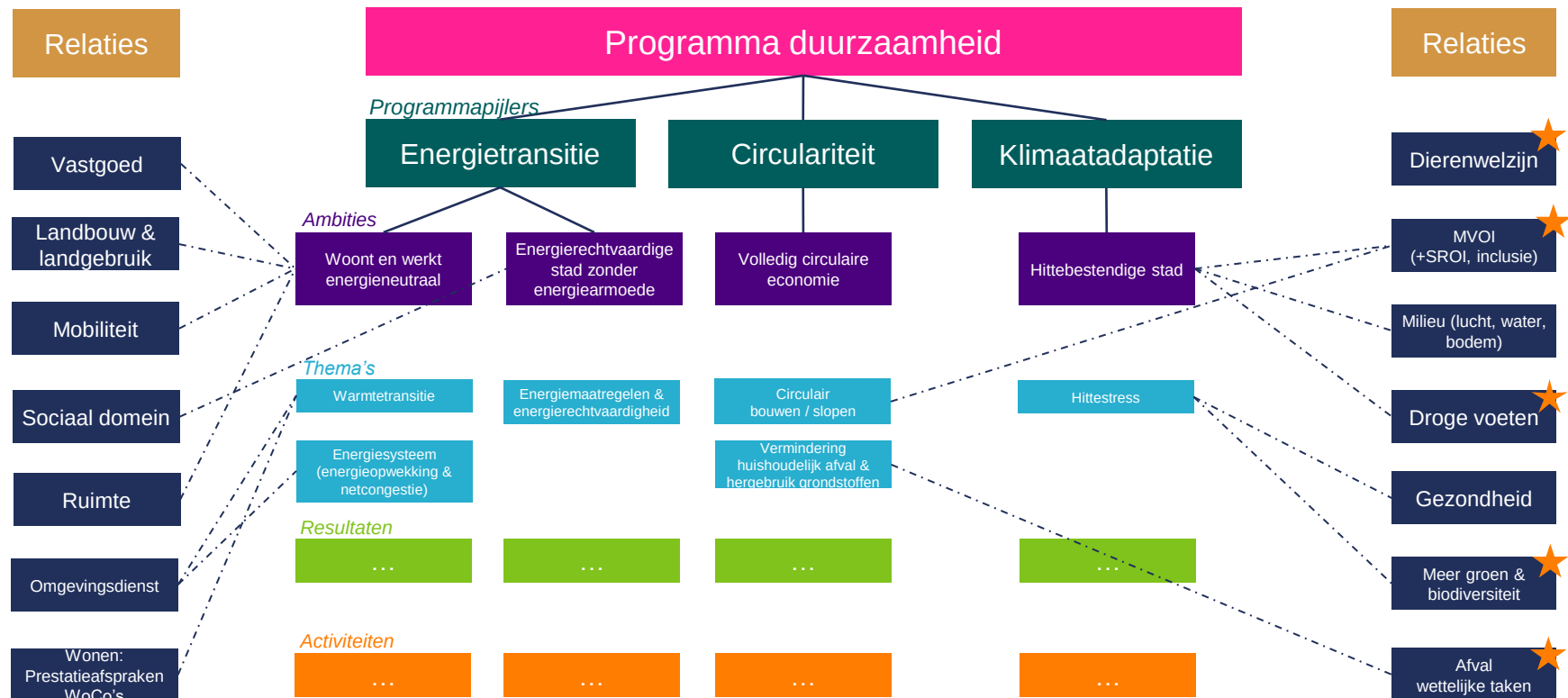
Scope van het programma *klimaatadaptatie*

- Heerlen is een hittebestendige stad -

Resultaten hittestress

- In 2026 is de nul-situatie in kaart gebracht m.b.t. de ervaring van bewoners met hittestress in de binnen-en buitenruimte.
- In 2027 is het beleid voor een hittebestendige stad vastgesteld (waaronder het Beleidsplan Hittebestendige Buitenruimte en het Beleidsplan Heerlense Hitte).

Scope versus andere gemeentelijke taken

Regionale taken en activiteiten

PALET & RES

- Energiearmoede
- Parkstad energiebedrijf
- Zon op land
- Zon op dak
- Windenergie
- Isolatieverduurzamingsprogramma
- Verduurzaming maatschappelijk en gemeentelijk vastgoed
- Verduurzamen bedrijven
- Energieloket

Overige regionale betrokkenheid

- Vergroening en klimaat
- Hemelwaterverordening
- Aanbesteden afval
- Energy systems en opslag
- Netcongestie
- Communicatie

Klimaatbegroting programma Duurzaamheid Heerlen 2024

De samenleving in Heerlen woont en werkt energieneutraal

Energietransitie

Heerlen is een energierechtvaardige stad zonder energiearmoede

De samenleving in Heerlen woont en werkt energieneutraal

Circulariteit

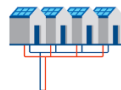
Heerlen heeft een volledig circulaire economie

Klimaatadaptatie

Heerlen is een hittebestendige stad

Warmtetransitie

Energiesysteem
(opwekking &
netcongestie)

Circulair bouwen en
slopen

Vermindering
huishoudelijk afval &
hergebruik grondstoffen

Hittestress

Meer groen

Energiemaatregelen en
energierechtvaardigheid

Maatschappelijk
verantwoord inkopen

Deelplatformen

Droge voeten

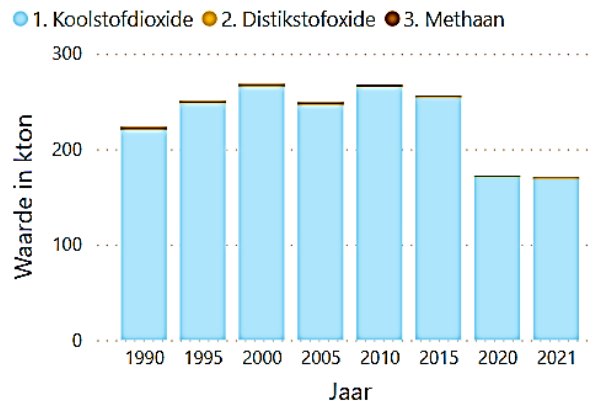

Opvangen droogte

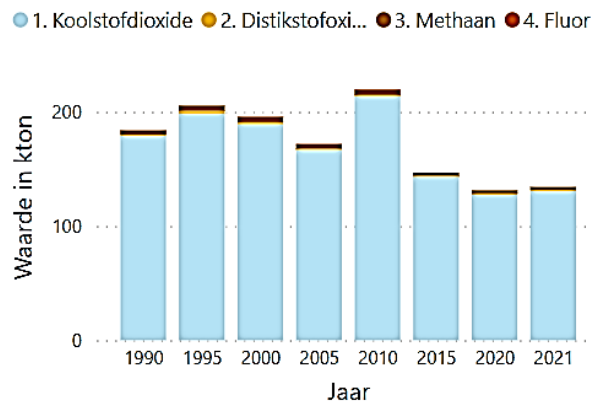
Klimaatbegroting programma Duurzaamheid Heerlen 2024

CO² uitstoot

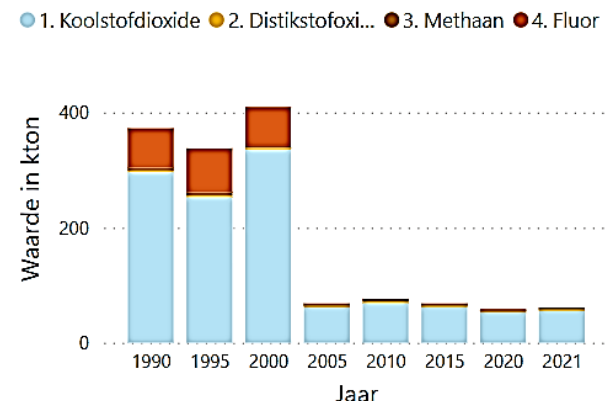
Elektriciteit

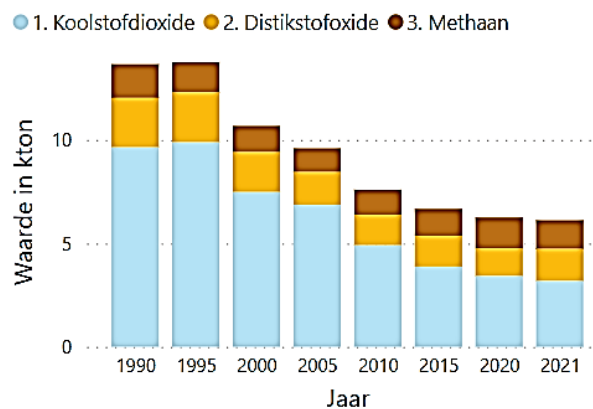
Gebouwde Omgeving

Industrie

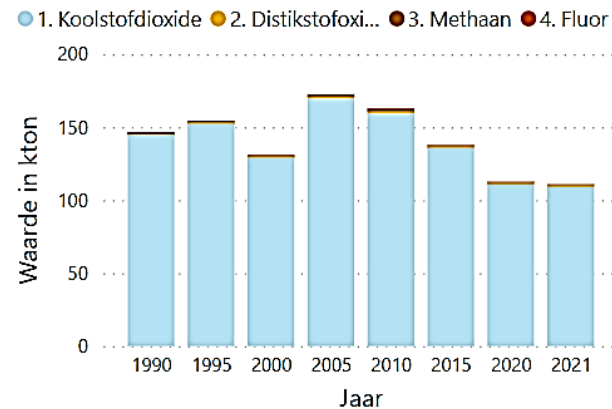
Landbouw

Landgebruik

Mobiliteit

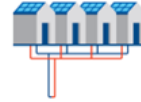
Projecten Energietransitie

Warmtetransitie

Naam project

- Afronding Transitievisie Warmte 2.0
- Uitwerken plan voor eerste wijkaanpak van de Transitievisie warmte 2.0
- Verkenning samenwerking regionaal warmtenet
- Stimuleren verduurzamen scholen, VVE's, gebouwen van (culturele) instellingen en verenigingen
- Energielabel C voor kantoren: samen met ondernemers kantoorpanden verduurzamen

Energieopwekking en netcongestie

Naam project

- Ontwikkelen lokaal, duurzaam, publiek-coöperatief energiebedrijf in Parkstad
- Stimuleren zon op daken, onder andere door middel van blauwdrukken per gebouwtype
- Verdere verkenning naar windenergie in Parkstad
- Blauwdruk ontwikkelen voor zon op daken (grootschalig)
- EU Horizon 2020 POWERUP
- Innovaties stimuleren in kader van netcongestie

Energiemaatregelen en energierechtvaardigheid

Naam project

- Energiebesparing bij inwoners en bedrijven i.s.m. WoonWijzerWinkel
- Lange termijn aanpak energiearmoede en energierechtvaardigheid, onder andere door lancering platform Parkstadverduurzaamt.nl
- Uitvoeren isolatie en verduurzamingsprogramma Heerlen
- EU Horizon 2020 Wellbased ontwikkelen stedelijk programma en pilot in de wijk

Circulariteit

Circulair bouwen en slopen

Naam project

- *We stellen een Circulaire Agenda voor Heerlen op, met waar mogelijk meetbare indicatoren (KPI's, zoals % hergebruik) en (sectorale) ontwikkelplannen richting circulaire ontwikkeling*
- *Met stakeholders en shareholders in de bouwsector werken we aan routekaarten met ontwikkelstappen*
- *D.m.v. een materialenregisseur en uitwisseling van materialen tussen projecten wordt in pilotprojecten voor de buitenruimte meer hergebruik gerealiseerd*
- *Door het toepassen van ontwerpinstrumenten zoals GPR, BCI en MPG wordt in meer gemeentelijke bouwprojecten duurzaam en circulair ontwerpen toegepast*

Vermindering huishoudelijk afval & hergebruik grondstoffen

Naam project

- *We upgraden ons materialendepot aan de Imstenraderweg stapsgewijs om meer uitwisseling en verduurzaming te faciliteren*

Maatschappelijk verantwoord inkopen

Naam project

- *Met actieplan MVOI wordt in meer gemeentelijke inkoop impact gemaakt voor circulaire economie, d.m.v. monitoring, training, workshops en kennisdeling. Onze GGW-projecten voor de openbare ruimte worden waar mogelijk circulair aanbesteed, d.m.v. circulaire ontwerpstrategieën, businessmodellen en aanbestedingsvormen.*

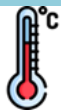
Deelplatformen

Naam project

- *We werken aan mogelijkheden om circulaire ecosystemen te laten groeien, m.b.v. stakeholdersanalyse, platformontwikkeling, en samenwerkingsverbanden zoals Betonketensamenwerking, SPL en Cirkelstad*
- *We hebben de ambitie om in Heerlen een Circulair Ambachtscentrum te realiseren*
- *FairTrade-werkgroep gaat verder als Heerlen Local Goals en promoot Global Goals, Zero Waste en de ketenverantwoordelijkheid, waaronder FairTrade. En werken we samen met SDGHouse Maastricht om meer aandacht voor relevante issues te genereren*

Klimaatbegroting programma Duurzaamheid Heerlen 2024

Klimaatadaptatie

Hittestress

Naam project

- Actualisatie Actieprogramma Klimaatadaptatie Limburg
- Beleidsontwikkeling en ondersteuning van beleidsimplementatie rondom hittestress en klimaatbestendig bouwen

Meer groen

Naam project

- Beleidsontwikkeling rondom natuurinclusiviteit onder andere in de vorm van het soortenmanagementplan

Droge voeten

Naam project

- In 2024 wordt het watertakenplan 2025-2029 opgesteld
- Voeren van Bewustwordingscampagne Waterklaar, met als onderdeel de afkoppelregeling op Parkstadniveau
- Voortzetting onderzoek bovenregionale samenwerking waterketen Limburg

Opvangen droogte

Naam project

- Uitvoeren van verschillende projecten zoals Operatie Steenbreek, stimuleringsregeling afkoppelen, stimuleringsregeling voor groene daken en gevels, afkoppelen gemeentelijk vastgoed en afkoppelen openbare ruimte bij renovatie en/of vernieuwingsprojecten

Klimaatbegroting programma Duurzaamheid Heerlen 2024

Overzicht 2024

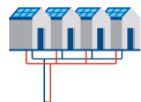
Energietransitie

Warmtetransitie

Begroting € 255

Dekking € 255

Energiesysteem
(opwekking &
netcongestie)

Begroting € 36

Dekking € 36

Energiemaatregelen en
energierechtvaardigheid

Begroting € 2.131.

Dekking* € 2.131

Circulariteit

Circulair bouwen en
slopen

Begroting € 205

Dekking € 205

Vermindering
huishoudelijk afval &
hergebruik grondstoffen

Begroting € 50

Dekking € 50

Maatschappelijk
verantwoord inkopen

Begroting € 0

Dekking € 0

Deelplatformen

Begroting € 85

Dekking € 85

Klimaatadaptatie

Hittestress

Begroting € 30

Dekking € 30

Meer groen

Begroting € 120

Dekking € 120

Bedragen x 1000

Begroting 2024 opgenomen in gemeente begroting 2024 en omvat geen personeelskosten

* Kosten gefinancierd vanuit SPUK energiearmoede en SPUK LAI

Heerlen

Heerlen